

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОЛЕДІЛКІВ.

РІК ВОСЬМИЙ

Адреса редакції і жюрію:
у Київі Велика Підвальна вул. Д. 6.
Телефон редакції 1458.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1913

на рік	на 6 м.	на 3 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.
1 р.	6 м.	3 м.	1 м.	1 м.	1 м.	1 м.	1 м.	1 м.	1 м.	1 м.
6	5.70	3.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25

Передплат. на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 р., або по 1 карб. на протяж. перших шести місяців.
Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 кроп 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року — 6 р. 50 к., на 1/4 року — 2 р. 75 к., на 1 м. — 1 р. Коли закорд. читачі передплачують газету через пошти, то платять за газету по ціні, встановленій для передплатників в Росії.
Впередплата приймається тільки в 1-го числа кожного місяця.
ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП.
(При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подати свої прізвища і адресу Редакції може скорочувати змінювати статті більші статті до друку негодяться, передовують в редакції 3 місяці і вислідують авторам їх коштом в друці замітки в дописи одразу знімаються Рукописи, на яких не зазначені умови друку зважаються безплатними.
З ПРИВОДУ надісланих до газети ВІРШІВ редакція не листується.
Дресять авторів додержуватися провешню „Ради“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ Оповістоє:
ЗА РЯДОК ПЕТИТУ, АБО ЗА ЙОГО МІСЦЯ
перед текстом 30 коп
після тексту 15 коп
„сторонні повідомлення“ 75 коп
ЗА ПЕРШИЙ РАЗ платиться ВДВІЧІ.
Оповістки про пошукування праці—в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТКИ від окремих осіб фірм і закладів, що пишуть, або мають свої Головні контори чи Управління закордоном і скрізь в межах Російської держави на ВИКЛЮЧЕНІЙ губернії: Київської, Харківської, Херсонської, Орловської, та Полтавської, опираються на „Ради“—приймаються виключно в „ЦЕНТРАЛЬНІЙ КОНТОРІ БЕЗЪЯВЛЕНІЙ ТОРГ АСМІ“ в м. МЕЦІДІ в Ка. Москва, Мещинская, д. 5/1 Ситова“ та в ОТДІЛІ ТОГО Т.Д. „в Петербурзі“—Морская 11 Варшава, —Маршалковская 150; Берлін, —Большая 35; Іодль—Потрмошская і Валевъ, —8, в. лот. Берлін“

Жертуйте на пам'ятник Т. ШЕВЧЕНКОВІ у Київі!

Жертви по всій Росії дозволено зібрати Полтавській Губерській Земській Управі та Київській Городській Управі.

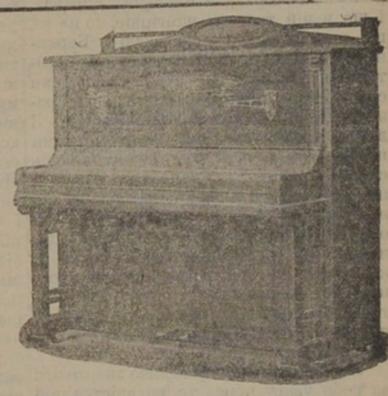
РОЯЛІ, ПІАНІНО ТА ФІСГАРМОНІ

кращих російських і закордонних фабрик, всі струнні і духові музичні струменти: скрипки, альти, віолончелі, флейти, кларнети, труби, бубни, барабани, пішітри, камертони, струни і причандали так і ноти для всіх струментів і для співу найвигідніше купити в головному депо музичних струментів і нот.

Г. І. ИНДРЖИШЕКА

Київ, Хрещатик, 41, бель-етаж.

Преискуранти висилаються по замовленню.

СЕЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ГУСЕНИЧНИЙ ТРАКТОР

демонструється на ходу щодня з 2-3 г. дня на Жиллянській вул., № 97 в складі машини БАНКІРСЬКОГО ДОМУ

Д. МЕРЖВИНСЬКИЙ І К-О.

21-го Феврала 1913 року, Урочистий ювілейний КОНЦЕРТ з приводу 300-рок.

Царювання Дому Романових

Спеціально запрошеному. Величезним хором в складі 50 душ при уч. Военного духового оркестру музики в історич. колтож. викон. буде новітня кантата і історич. музич. п'єси з колокольним звоном і инш. ефектами.

Знакомити на величезно численні програми починається рішю в 10 год. ввтора. ввтора. Г. С. БУНІН.

„АПОЛЛО“
Перший в південно-західному краї
Семейний театр-вар'єте
Мерингов. 8. Телефон 24-84.
Дирекція трудове товариство: А. Я. Вальберг, П. М. Федотов, А. М. Прокофьев та Д. В. Подкин.

Сьогодні і що-дня гастролюють:
Марія Олександрівна Ленська
Анатолія Васильовна Кольчезька
Сергій Соколовський
Людвиг Людвиговський.
Віктор Кальсадос
Шури Федорові
Репардс-трио
Les Alexandros
„Кай-Віть Земмель“
Все грандіозне!
Все цікаве!

ІЛЮСТРОВАНА УКРАЇНА

новий ілюстрований журнал присвячений літературі, критиці, малювству, архітектурі, плястиці, народній штуді, театральним справам, музиці, українській минувшині, етнографії і фізичному вихованню.
Містить також описи подорожів, життєписи, спомини, огляди українського життя, бібліографію і т. и.
„Ілюстрована Україна“ видається на зразок великих ілюстрованих журналів Європи.
Редагує комітет під проводом Д-ра Івана Крип'якевича.
Виходить у Львові кожної другої суботи. Передплата коштує в Австрії рішю 8 к., пірвочно 4 к., окреме число коштує 32 сот. В Росії рішю 5 карб., пірвочно 2 карб. 50 к.
Адреса редакції і адміністрації: „ІЛЮСТРОВАНА УКРАЇНА“ Львів, вул. Сербська ч. 15 П п., Чекове конто: 22. 839.
В РОСІЇ ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА на „ІЛЮСТРОВАНУ УКРАЇНУ“:
В Київі: Книгарня „Літературно-Науков. Вістника“ В. Волдимирська, 28.
В Петербурзі: Українська Книгарня і Базар Вас. Остр. 3 лінія д. 24.
В Одесі: Українська Книгарня „Діло“ Преображенська, 11.
В Полтаві: Українська Книгарня Мало-Петровська вул. 3-00-1

оштрафувания депутатів петербурзьким градоначальником. Але досить і тих, що наводять у своїм докладі п. голова: і вони є добрим посвідченням цілковитого банкрутства російського народного представництва, скликаного на підставі закону 3-го червня й за допомогою відомих засобів.
Хто ж винен, що з народнім представництвом в Росії не хотять рахуватися, що саме існування Думи при таких умовах робиться неможливим і кумедним? Бюрократія? Але всіма вона має нахил не поступатися своїми привілеями на користь чужої для неї по самій природі своїй установи; чому ж для Росії повинен бути якийсь у пім виняток? Ні, не в бюрократії тут вага. Коли хто й винен у тім, що діється, то тільки сама Дума в особі своєї більшості. В третій же Думі та й у цій вона складається з октябристів, що на весь світ уславилися своєю політикою найнеможливіших компромісів, політикою підлабузювання, запобігання, політикою так званого „задняго крильця“. В жертву цій політиці завше приносились і гідність молодого парламенту, і інтереси не тільки народного представництва, а й народні. Результати перед очима,—всю діяльність сучасну переовнено ними.

Театр Городського Народного Дому

Група українських артистів
Миколи Садовського.
Сьогодні, 19-го лютого (Феврала), на користь дитячих приютів першої польської опіки над будином вист. бу- Енеїда У Серку 20-го бенефіє касирів театру І. 3. П. Наталка де комічна опера на 3 дії І. Концертний відділ Вокальний квартет.
Сьогодні, 21-го на користь Київського Товариства помішаних лікарів (Фершалів, Форталінів та акцизних) для об'їздування покаріт отод на 1 дію з співами, музик. карт на 1 дію, муз. Нічці-журста 1) Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка ком. на 1 дію, з снів. Старичко. 2) Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка ком. на 1 дію, з снів. Старичко. 3) Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка ком. на 1 дію, з снів. Старичко. 4) На перші гулі кохання на 1 дію С. Васильченко. У п'ятницю, 22-го, дві вистави равком: 1) Рамком Маруся Богуславка. Вечером у 4-й раз Рамком Захароване коло. У неділю, 24-го останні дві вистави і закриття злого сезону Рамком Паливода XVIII століття з чергом останній прощальний бенефіє артиста і Режисора М. К. Садовського Гетьман Дорошенко траг. на 5 д. 6 од.
Квитки продаються на всі оповіщення вистави з 11 год. ранку до 2 дня і від 5 до 10 год. веч. Показок вистав: Рамком о 1 г. дня Час о 8 г. Водовозівський режисер М. Садовський.

КОРСО Хрещатик, 30.
Тільки сьогодні і завтра.
19 февраль. Воцареніє Дома Романових. 20 февраль
В трох одіях.
Зміст картини: „Подписаніє об'їзраній на царство Владислава. В польському домі Посольство в Королю Сигізмунду. Вступленіє поляків в Москву. Неодповідніє московської поляками. Грамоти Гермогена. Перше одіженіє Кузьма Минин Сухорук. Князь Дмитр. Мах. Пожарський. Пожертвуваніє підгородців. Второе одіженіє поляків Москвою. Осада вольських войск. Освобожденіє підгородців. Избраніє на царство Микола Федоровича. Подвиг Сусанина. Торжественний в'їзд Микола Федоровича в Москву“. У четвертому оддіі „Защитник угнетенных женщин“ (ком.) „Чертовъ островъ“ (сказка)
Управит. В. А. Дробунов

Спеціальна
Лічєбница д-ра Гольдберга
Праці (сіф), венерич. кожн. хвороби й певно-полов розстройства. Порада 50 коп. Михайлівська вул. 16. Од 9-2 дня, й 5-9 веч.

Д-р Черняк В. Житомир, 16
Прийм 9-12, 30
5-9, кімн 1-2. Праці (сіф), вен., мочолов. поз. росет. Володичьбница
В НОВОЧЕРКАСЬКОМУ
„Рада“ продається в роздріб в книгарні Цимоньєва на Платовському проспекті.

Банкрутство.

Зібрана при цілком виключних умовах четверта Державна Дума переживає тяжкий кризіс; найоптимістичніші прихильники її зрештою скічили тим що не кричаться уже, не підсоложуючи гіркої правди, заявляють про її повне безсилля, а тому—я про більш, ніж химерне становище цієї законодавчої російської установи. А становище справді пренепеке. Раз-по-раз, ще з того часу, як нагло скончала друга Дума, народне представництво потроху губило свої прерогативи, поки зрештою наприкінці третьої Думи й сілші уздріли, що російський парламент обернувся в справний департамент пережовування „вермишеля“. З виборами до четвертої Думи, як виявила не тільки преса, а й перевірка депутатських уповноважень, коїлося таке, що підпало зовсім природу народного представництва, призвівши його до цілковитого спотворення, що й було цим диям ясно доведено віломиим трусом у депутата Петровського та оштрафувания його й депутата Шагова, а також діскусами з приводу цієї події в Думі.
Поступова російська преса й поступове громадянство, давно вже одкинуло обивательську звичку прикрашати думські факти ілюзіями, тому давно вже має на це все свій певний погляд і думку. Тепера до цього, нарешті, मु-сли прийти й найбільш виноваті сучасного становища російської „палати депутатів“—октябристи. Як повідомляють газети, голова Державної Думи, правий октябрист Родзянко, на останній аудієнці мав подати доклад свій, в яким, уже не кричачись, зазначає, що „уряд ставить перешкоди діяльності Державної Думи“; свій доклад пан голова мав на увазі ілюструвати фактами, яких за короткий час існування четвертої Думи вже набралось чимало, а головніші з них: одмовленія уряду по дати потрібні для перевірки посольських уповноважень „подлинный выборный произвоства“; не внесення нових законопроектів; одібрання важливіших із тих, що було вже внесено на обміркування Думою; п. Родзянко мав на увазі ще сконстатувати той сумний для Думи факт, що „між урядом і Думою нема спільної мови“, що „отсутствие взаимодействия“ перешкоджає думській роботі. Пан Родзянко не був би типовим октябристом, коли б із свого докладу не викинув багато ще інших даних, що свідчать про безправне й ніякове становище Думи; тому нехай читач не здивує, що в докладі й не згадується про найголовніший і найхарактерніший факт, який зьясовує виразніш од усіх інших відношення уряду до народного представництва,—цеб то про трус і

На крайніх полюсах.
Може читач пригадає собі недавно звістку про те, як поставився суд до позову германського імператора. Розглянувши його справу з посесором, суд позов одкинув, бо високий позивалик спізнався й попропуслав законні термини. „Е судді в Берліні!“—згадуєть я класична фраза того бюргера, з яким позивався один з прадідів теперішнього германського імператора.
Е судді в Берліні... І от поруч ошого гордого поклику прошу поставити останні слова з надрукованого в сьогоднішньому числі „Ради“ допису з с. Логвина: „з думчим не борись, з багатим не судись“. Два світогляди, два крайніх полюси правової свідомости одбилися в цих протилежних висновках з практичної дієвості—у тому впевненому „е судді в Берліні“ і в цьому роспачливому „з багатим не судись“. І яка величезна різниця в громадянському становищі німецького бюр-

Страви і напитки на Україні

Складла З. Клиновецька.
Біля 200 сторінок!!! 11 аркушів друку великого формату!
16 розділів.
1000 рецептів Виключно українських страв і напитков; старовітських, сучасних, на Сила порад, як варити варенуху, запіканку, робити спотічак, тертуху, кантабас, трав-няк, уснік настоянки, надливки і таке инше.
А ще більше порад, як варити борщі та юшки, робити підлеви, смажити усіякі страви: з м'яса, риби, сиру, то-що, як готувать закуски, варити варення, по-видда, пекти паски, булки, хліб, робить цукерки, всілякі ягччини і т. ин.
!!!1000 ПОРАД І РЕЦЕПТІВ!!!
Ціна 90 коп., а на кр щому папері 1 карб. 30 коп.
Продається ця книга по всіх українських книгарнях.
Кожна українська господиня повинна придбати цю книгу і росповсюджувать національні страви!!! 3-165-1

Акушерка - масанистка
М. С. Писаревська
шукає краді. Велика-Підвальна, 1—12.

Зубний лікар
Д. Д. Цигура
Приймає від 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Несторівська, 36. 0-137-1

гера XVIII ст. і українського селянина в XX ст. винирає з цих здобутків практичної філософії,—різниця не на користь нам, хоча обставини, здавалося б, для логвинської громади далеко кращі. Тут звичайний собі пан-поміщик самовправно, ламає всі установи власності,—тієї „священної“ і неприкосновенної „власності, що поставлено її в основу повсякчасного ладу громадського. Але дивлючись на таке потоптання права й закону, логвинські селяни не тільки не можуть промовити свого „судді“, а навіть не знають, що їм робити й де та як шукати для свого права захисту. Правда, вони кинулись були його шукати, але й після цього ще більш допевнилися про те, що „з багатим не судись“. Пан як рубає, так рубає чужий ліс, тільки що тепер це робить під охороною „стражей общественной безопасности“, а протестанти, що шукали правди, опинилися вже в бундгарні... Допис зназдо спокійно, і навіть скупо на слова переказує саму голю події, але й од цих скупих на фарби слів чимось жалким на вас повіває.

Тут чується та одвічна трагедія безсилля та безпорадності, що найдушевичніше виявляється в тих знаменитих процесах за „ліси і пасовиська“; тут виразно проступає розпачливе становище нашого селянства навіть у такій здавалося б, безперечної сфері, як оборона свого права в цивільних справах. І що в цій трагедії найгірше, то це те, що замість гордого: „судді в Берліні“ чьомо наше національне—„з багатим не судись“. Не судись, бо поки суд та діло, пока справи та пересправи—твое право безнадійно загине. З довгої низки таких жалких справ ми пригадаємо хоча б оту гучну колісню справу „выводу“ селянських садків з панського лісу в звенигородському повіті, що про його з таким запалом та обуренням розказав був небіжчик Доманіцький у „Громадській Думці“. Поки селяни по всіх усядах шукали тоді правди, неблаганна сокира гр. Потоцького „вивела“ селянські садки з панського лісу, одірвавши цим способом до життя у цілих сел.

Логвинські події особливо звертають на себе увагу через те, що звідкати про їх надійшла як-раз на сьогоднішній день. Такий уже день сьогодні, що селянське життя й селянські інтереси мусять нас особливо захоплювати. Пів століття тому в цей день пролунали знамениті слова: „Освіни себя крестным знаменіем, православный народ, і призви съ нами Божіе благословеніе на твой свободный труд—залоги твоего домашнего благополучія і блага общественнаго“. І от саме в цей день Логвинські події роблять вражливий удар киям по голові. „Домашнее благополучіе“—де воно, коли можуть такі діла творитися навіть з „незыблемым правом собственности“? „Благо общественное“—чи ж можна про його говорити, коли практична філософія одкажує: „з думим не борись, з багатим не судись“?.

Сергій Єфремов.

3 життя української колонії в Парижі.

(Лист з Парижу).

Дочекалися тутешні українці заснування нового національного осередку. Очевидно, добре далось в знаки самотнє життя та тинняння по сусідах, коли нарешті взяли за діло. Ініціатива пішла з марксистського кутка та зразу пристали інші, навіть найзапекліші скептики. Ще 25 ХІ відбулися організаційні збори при участі 16 людей, які, маючи на меті як найскоріше заснувати товариство (гадалося просто оновити „Громаду“) без балачок зайвих обрали комітет, на руки якого і склали уся справу. Не жаль, вибір зроблено було не вповні щастливо... Невідомо, чим все закінчилося, як би один з трьох комітетів не коопитував нових людей і тоді тільки остаточно вияснилося положення та були скликані дня 2 лютого установчі збори. По заслуханню справоздання виникли цікаві й жваві балачки, які поділили усіх (17-ох) присутніх на дві визразні течії. Одна, яку можна назвати протестарсько-просвітній і друга—інтелігентсько-клубова. Річ в тому, що перші мали на думці організуватися в культурне тов-о для переведення роботи серед робітників з еміграції, для яких вони і бачили уся рацию існування громади, не виключаючи, звичайно, бібліотеки, читальні і т. п. Настановили на потреби мати власну хату, куди кожен, і коли вгодно, міг зайти. Обстоюючи за предляження російського робітничого клубу, щоб користатися з спільного помешкання. Друга течія, виходячи з попереднього досвіду старої громади, не радилась входити в з'язок у спілку, не звязувати свої діяльності усякими майном та умовами, натомість поглибити роботу серед свідомих українців для формування міцного і сталого національного осередка за кордоном. Найкращою формою організації вважалось безпартійний, всеукраїнський клуб на європейський зразок, так щоб не соромно було себе показати чужинцеві. За не промовляло і становище матеріальне. бо в старій громаді не тільки обставити рідну хату не було змоги як слід, а навіть інші чим заплатити господареві за найми. Натурально, подібна система організації українців не виключає можливості і навіть потреби працювати серед своїх зросійшених або спольщених земляків. Навпаки, тільки приємне тим, хто хоче щось користне робити. Та й у купі тов-

може впливати на загальні чи до відчуття, чи представництвом, вже не кажучи, що мідна, хоч і нечисленна організація, але з цілком виробленим світоглядом далеко вартніша для національної справи аніж навпаки.

По затягненні дискусії не могла не перемогти ця друга течія, що мала за собою більшість, а всі присутні без винятків мали на оці конечну потребу об'єднання. Тому обраній комісії доручено було розглянути конкретні пропозиції і не пізніш 2 тиж. скликати заг. збори. І справді, вже 8 лютого було призначено зібрання.

Надійшло 11 людей. Товариство офіційно почало існувати збираючись увечері поки-що що-чотверга в окремій кінаті спеціально призначеній за невеличку плату зарядком порядної кав'ярні (Café Bonvier 84 Bd. Raspail) тільки під збори нашого „Cercle des Ukrainiens“. Преса наша має триматися там завжди і кожний, хто б і коли б не прийшов, може користатися. Бібліотеку старої громади рішення було передати на особливих умовах до центрально-емігрантської великої і безпартійної бібліотеки ім. Івана Тургенева. Раді доручено виробити ці умови і подбати, щоб наш капітал з'їзта зався фактично у руках українців, які перебувають в Парижі. Мусіли прийняти таке рішення, бо не найшлося, на жаль, людини, яка приймала б на себе це справу і обслуговувала б громадянство не тільки працею, але й помешканням... Рішено поки-що триматися статуту старої громади з деякими відмінностями. Членами т-ва рахувати муться усі, хто одвідав ці три зібрання, а решта мусить подаватися за рекомендаціями до заряду. Розмір членської вкладки несталій і залежить від спроможності та бажанія. До ради обрано на 6 місяців д-р Т-а Ю-ча і Ф-ка, усе відомі та активні українці. Кандидатами д-р В-ою та панну Х. Майбутні збори мають намітити план діяльності та розділ праці. Таким чином існування громади забезпечено і розвиток її діяльності залежить вичісно від чисельності та ініціативи окремих одиниць. Не можна не привітати тутешніх українців, які зуміли піднятися понад гурткові амбіції та зрозуміли дух часу і поступ, який зростає національна свідомість серед загалу.

Опе дня 18 лютого відбулася французькою мовою публична лекція д. Я. Федорчука в Школі Вищих Знаннів („Ecole des Hautes Etudes Sociales“) під заголовком: „La renaissance de l'Ukraine“ (Відродження України) як чергова, з ряду оголошених, на цей біжучий рік лекцій під загальним заголовком: „Автономні стремління в Європі“ (Les aspirations autonomistes en Europe). На жаль, час був точно обмежений на 1 годину, а день припав як раз на час передачі президентської влади, і через те слухачів, особливо французів, було на відчуті не багато. Федорчук талановито використав час і познайомив слухачів з новітнім українським рухом як на Україні, так і в Галичині. Опираючись на самих фактах, він показав шлях, яким проступала все розвиваючись ідея українського відродження, не дивлячись на всякі утиски від часів Котляревського до останньої боротьби за власний університет у Львові. І хоч як був безсторонній ш. лектор, однаке все ж викликав незрозумілий протест з боку одного з присутніх поляків. Не буду переказувати зміст відчиту, бо він напевно буде відрахований в № 3 Аналіз Спілки Націоналістів, звідки читачі „Ради“ познайомляться свого часу. На відчиту присутня була і невеличка колонія українців, які все більш об'єднуються на ґрунті культурного життя центра Європи.

Євген Б.

Виборча реформа знов розбита!

(Од власного львівського кореспондента).

Львів, 15 февраль.

Вторашнього дня пізно увечері закінчилися офіційні наради галицької сеймової комісії для виборчої реформи розбиття, яке наступило з вини консервативної групи.

Як відомо, комісія розпочала свої наради в понеділок, 11 февраль, тим, що голова комісії Лео предлявив їй імені польських партій нові основи виборчої реформи до галицького сейму. Того ж дня розпочалась над теми основами дискусія, яка велась також цілий слідуочий день. Після закінчення дискусії голова комісії Лео предлявив, щоб голосування відложити на четверг, 14 февраль, в тій цілі, щоб можна було ще перевести між окремими партіями переговори що до окремих точок, на яких ще не дійшло до порозуміння.

Ті переговори велась цілу середу, а також в четверг, себ-то вчора перед полуднем. Вели переговори то польські групи між собою, то знов поляки з українцями.

А вчора по полудні зійшлася сеймова комісія для виборчої реформи на засідання, щоб перевести голосування. На перші місці стояло питання: скільки членів має числяти сейм і скільки їх має припасти на поляків та українців. Але голова комісії предлявив щоб голосування над цим пунктом відложити на самий кінець. Українські члени комісії запропестували проти цього, але поляки їх перелогосували.

Потім пішло голосування над іншими точками. Точку за точкою приймала комісія то одностайно, то більшістю голосів, аж доки на чергу не прийшла та точка, яка постановляє,

що організація повітових рад повинна остатися незмінною.

Таке домагання поставила консервативна група, яка, маючи в руках повітви ради, панує над повітими. Проти цього домагання виступили не тільки українці, але й польські демократичні групи. Консервативній групі предляжено компроміс. Польські демократичні групи й українці згодилися, щоб виборчі основи (курії: великої земельної власності, великого промислу й торгівлі, міст і сел) повітових рад і число членів окремих груп осталися незмінні, тільки щоб спосіб вибору змінило. Однаке, консервативна група компроміс відкинула і в голосуванні 13 голосами проти 10 перемогла польські демократичні групи та українці.

Тоді голова українського сеймового клубу д-р Кость Левицький заявив, що з огляду на впертість консервативної групи він і товариші не будуть брати участі в дальших нарадах комісії, бо не хотять брати на себе відповідальність за укріплення теперішньої організації повітових рад.

Таку саму заяву зложив від імені своїх товаришів провідник польських львівців Стапінський.

Коли українці й львівці покинули залю нарад, голова комісії д-р Лео заявив, що з огляду на вихід двох польських груп вважає дальші наради комісії зайвими.

Так розбилися наради над справою виборчої реформи. Розбилися з вини польської консервативної групи, яка поставила домагання, на яке не могли згодитися не то українці, але навіть польські демократичні партії.

Так польська консервативна група, яка має більшість у сеймі, заманіфестувала свою „прихильність“ до виборчої реформи.

Це становище польської консервативної групи матиме свої наслідки. Відібється воно на внутрішніх відносинах у парламентській польській колі, де консервативна група є в меншості й тільки в залуці з демократами й львівцями творить „блек більшости“ в колі.

Відібється воно далі в самім парламенті, де українські послы з тим більшою енергією поведуть обструкцію проти фінансових предляжень,—насамперед для того, щоб примуцїти центральне правительство виницїти на польську консервативну групу в справі виборчої реформи, а друге через те, що коли-б полагоджено фінансові предляження, то частину нових доходів дістали-б краї, а не можна дозволити, щоб тими грошми, призначеними для країн, хазіянував теперішній галицький сейм хазіянували польські помішци.

В кінці наслідком становища консервативної групи намісник Галичини Бобжинський мав податися в одставку. Бо на нього центральне правительство поклало задачу перевести виборчу реформу, а тут його партійні одноподуми своєю упертістю перешкодили йому сповнити ту задачу. Та кажуть, що одставка Бобжинського не буде прийнята, і він дістане поручення розпочати нові переговори. Побачимо.

В кожнім разі справа виборчої реформи до галицького сейму вирине в найближшій часі знов на першу чергу політичних справ.

М. Лозинський.

3 газет та журналів.

Од українського інтелігентна можна часто почути нарікання на російську пресу за її індеферентизм до українського життя, і це нарікання цілком справедливе. Взьміть лишу російську газету і в ній знайдете про життя живих, поляків і фіняндців, а про інших народностей Росії і других держав не знайдете нічого.

З усіх періодичних російських видань тільки „Русская Мольва“ частенько містить замітки й статті про життя недержавних націй, особливо виділяються писання д. М. Слі.

В числі 64 ці газети уміщено невеличку його статтю під заголовком: „Злоключенія підписничків“. Написано цю статтю, очевидно, на підставі тих матеріалів, що отце недавно видруковано було в „Ділі“, про становище української преси в Росії:

„Рада“—лише „Русская Мольва“—повсякчас одержує оз своїх переддатованих листів, що якразово доходить, як трудно в Росії бути переддатованим українським газеті. Учитель з Полтавщини пише: „Мені сором, мені тяжко, але я не могу надали одержувати „Раду“. Про мене сказали, що я переддателью „Раду“ і справник вже робить з цього виводу свідство. Почувало, що буде багачко неприязности. Замість мене газету переддательт мій знайомиий, і задуваю переддательт і за себе, але газету одержувати не маю скіаности: боюсь зостатись без шматка хліба“.

Піше садат з Сібіру: „Ротний командир мій, визнаши про „Раду“, сказав мені: „Возьми, пори і надади не переддателью. „Розумієш?“ Важко мені було, та що ж робити?“

Піше задувачий хазіроборської школою на Херсонщині: „Мало за честь прохати вас, шановний добродію, одержавши це, привинити надали висладку газети „Рада“ учі ви довереної мені школи, знаваючи ва те, що названої газети не доущую до читання в школах. Про це учня повідомлено“.

І це виривок з листа учителя з Поділля: „Як одержите мого листа, прохую зараз же привинити висладку „Ради“. З першого числа позам другу адресу. До цього примушує мене шпальне духовне начальство, яке узявниє всіх, хто читає „Раду“ з першого числа і висипу „Раду“ на адресу якого-небудь місцевого жана“. Таки умова, в яких мусить живити українська газета“—закінчує „Руск. Мольва“.

Відтуки парламентського життя.

> Цими днями одбудеться авдієнція Родзянко в Царському Селі. Кажуть, що в своєму дочла ові Родзянко зазначить, що уряд стає на перешкоді діяльності Державної Думи. Уряд одмовився надіслати виборче діловодство і цим загальмував перевірку повноважних депутатів. Нових законопроектів уряд не подає, а із перших де-кілкого поважних законопроектів в'яз назад. Реальний наслідок думської праці—доклад про участь Державної Думи в ювілейних святках, який проведено по думській ініціативі. Між урядом і Думою немає згоди і це гальмує працю.

> По докладові прогресиста Караулова одкинуто запитання соц-демократів про порушення закону про навчання Закону Божого інославних християнських дітей рідною мовою. На думку доклячача в циркулярів міністра народної освіти немає наказу навчати Закону Божого інославних російською мовою. Чхенкеді зазначив, що випадки, коли примушували інославних дітей навчатись Закону Божого російською мовою, траплялись у Києві і у Вільні. Караулов пропонував голі внести запитання про конкретні фак і.

> В комісії Державної Ради по боротьбі з пияцтвом Череванський порадив утворити інститут стражників тверезости для боротьби з шинкарством та пияцтвом.

> В бюджетній комісії Шингарьов спить начальніка канцелярії військового міністерства Данилова, чи має подати військово відомство статут військово-медичної академії в Думу? Данилов одповів, що ні. Статут подадуть у військово раду.

> Октябристи й калети подали в Державну Думу законопроект про поліпшення становища учителів паралельних класів в середніх школах, зарахуванні їх в штати.

> Депутати Петровський та Шагов одержали через поліцейського пристава наказ градоначальника внести штраф на протягі 3-х днів. Обилва депутати платити штраф не лагодяться.

По Росії.

Засідання ради міністрів. На черговому засіданні ради міністрів, під президентством статс-секретаря Коковца розглянуто такі законодатні думки, внесені членами Д Думи:

- 1) про асигновку з державного казначейства коштів на збудування православних церков—600,000 карб., для Європейської Росії і 15,000 карб. для Закавказзя;
- 2) про реформу учительських інститутів;
- 3) про недоторканність особи;
- 4) про зібрання;
- 5) про союз;
- 6) про зміну „Положення“, про вибори в Д Думу.

Відносно першої з зазначених думок рада міністрів висловила позитивно, не встановлюючи проте нових сум на збудування таких церков.

Що до другої думки, то рада міністрів цілком згодилась з висновком, з приводу цього питання, міністра народної освіти, який визнає за необхідне встановити тільки нові штати для учительських інститутів.

Всі останні законодатні думки рада міністрів одкинула.

Пр в овер-про урора в реформованому Синоді. Права і обовязки обер-прокурора в реформованому Синоді будуть значно одржжані від сучасного становища. По новому проектові обер-прокурор може бути тільки православним.

Призначає його на посаду Царь. Він же й уільняє його.

Обер-прокурор мусить особисто або через замістителя бути на усіх засіданнях Синоду.

Без нього засідання Синоду не одбуваються. В постановках по синодських справах він не бере участі, але під час обміркування справ може, з дозволу предлядателя, вносити свої поради.

(О. Н.)

Нова форма для поліцейських. На нараду губернатора в під президентством товариша міністра внутрішніх справ ген. Дукновського було покликано городового першої роти столичної поліції.

В присутности міністра внутрішніх справ Макалова та членів наради городового зодягали в різні форми для різних поліцейських чинів. Одногодосно ухвалено таку форму: картуз—червоний верх, чорний низ; червоні погони і кавалерійські штани. Потім Макалов розвивав городового про те, скільки він одержує жалування, як ставитись до городового начальства і т. инш.

(Г. М.)

Міжнародний жіночий день. Цими днями в Петербурзі відбудеться міжнародний жіночий день.

В цей день буде улаштвано багато публичних зібрань, на яких читатимуть доклади по жіночому питанню.

Робітничая преса присвячує міжнародному жіночому днєві спеціальні числа газет. В робітничих клубах улаштвуються літературно-музичні вечори і т. инш.

(Р. Сл.)

Штрафи на депутатів. З наказу петербурзького градоначальника Драчевського оштрафовано 6 админістративного порядков членів Д. Думи Петровського та Шагова на 300 карб.

кожного, з заміною двохмісячним арештом. Як відомо, 10-го февреля поліція задибала на квартирі цих депутатів не-прорисаних п. Свердлов та п-ні Новгородцеву.

Новий орудійний завод. Особлива комісія під предлядательством генерала Брінка, розглядала цими днями прохання відомої фірми Вікерс про те, щоб їй дозволили збудувати в Росії (в Полювж) новий орудійний завод, з умовою, щоб казна забезпечила його своїми замовленнями на 10 років, в середньому не менше 8,000,000 карб. на рік.

Кажуть, що комісія визнавала за можливе дати новому заводові де-кілка казенних замовлень, але ж остаточно це питання буде вирішено особливою комісією, яку буде скликано під предлядательством товариша військового міністра генерала Вернардера.

(Р. Сл.)

Діяльність союзу Михайла Архангела. Віленське інтендантське управління, по проханню деп. Пурішкевича, оддало цього року місцевому одділові „Союзу Архангела Михайла“ підряд на поштити 15,000 гимнастичних сорочок для військо місцевого гарнізону. Союз, з „благодійною метою“, доручив виконати цей підряд бідному населенню г. Вільні, щоб дати йому змогу заробити зайву копійку.

Місцева союзницькая преса вихвалювала такий „гарний вчинок“.

От же, результати таких „гарних вчинків“ не зовсім були гарні. Одна з комісій, що приймала ці сорочки, з 130 зшитих союзниками сорочок забракувала 125.

Виявилось, що союз, одержуючи по 11 коп. од відомства за кожну сорочку, сам платив „бідному населенню“ тільки по 5 коп., остачу ж повертав на свої „ідейні“ потреби—погрозму літеґатуру, подарунки керманчам союзу і т. инш.

Всіх звістий, 16 февраль відбувся 30-літній ювілей літературної й видавничої діяльності М. Б. Горюдецького.

Ювілянт одмовився од всяких офіційних святкувань.

С чутка, що психо-неврологічний інститут в Петербурзі незабаром має одержати права вищої школи.

Рада з'їзду марганецпромисловців в Кургаї асигнувала 40,000 карб. товариству поширення освіти між ґрунзанами.

З Ятти повідомляють, що там стоять теплі, літні дні. На сонці 27 градусів тепла.

Відомий Гаджі Тагієв пожертвував 100,000 карб. на організацію педагогічних курсів для мусульманів.

Екстренне сімбирське повітве земське зібрання постановило для поліпшення земських фінансів оподаткувати церковні та монастирські землі.

3 життя недержавних націй.

Закриття „т-ва польської культури“. Під час найогоршлішої боротьби між двома течіями в т-ві польської культури надійшла звістка, що т-во закривається з наказу адміністрації. Звістка ця однаково тяжко вразила як поступовців поляків так і консервативів та клерикалів.

„Т-во польської культури“ засновано 1906 року. Воно мало тисячі членів, що своїми внесками бажали допомогти освіті середній та нижній шарів польської людности.

Т-во мало на увазі чисто культурно-просвітні цілі і після „Матиці“, котру також закрила адміністрація, воно було найзаможнішим та мало найбільше членів. Ще недавно т-во викликало до себе велику неприязнь з боку польських клерикалів, консервативів і націоналістів. Боротьба духовенства з цим т-вом доходила до отвертого перелюднування з костьюльничого явмону членів і прихильників цієї „безбожної“ інституції, а консерватори та націоналісти в полемичному захваті не визнавали за цим т-вом навіть права на національну працю.

Т-во було майже єдиним притулком для культурних діячів лівого напрямку, радикальних переконань. В його численних провінційних одділах велась довго мирна поступова, безпартійна робота.

Загальні обставини сучасного польського життя відбилися й на т-ві, внесли до нього боротьбу між „лівими“ і „буржуазією“, між прогресистами і поступовими антисемітами. Роспад т-ва був неминучий. Але ще цього не сталося, як т-во упало од сторонньої сили.

Культурно-національний рух серед литовців. Литовський національний рух ще не вийшов за межі селянства та близьких до нього шарів, в рядах яких і народжується литовська інтелігенція.

Про заможніх литовських селян кажуть, що кожний з них одного свого сина призначає землею і що з нього вийшов добрий господарь; другого віддає до вищих шкіл, щоб він вернувся до села лікарем, адвокатом, або інженером; третього сина посилає до католицької семинарії, щоб зробити з нього ксьондза. Спілка з цих трьох елементів, селянських в своєму генезисі, і надає сили національному литовському відродженню.

Національний рух серед литовців іде під знаком боротьби з польською національністю (переважно великими землевласниками і міщанством), яка панує в краї і денационалізує литовців. Найяскравіше боротьба ця виявляється в церковних справах. Бажанія мати свою литовську католицьку церкву проймає все життя країни, а іноди приводить до таких бурхливих заколо-

тів, як отце недавно скоїлися у костельх Вілнії, Гедрайців та инш.
 Можна спостерігти значні успіхи литовців у цьому напрямку: в католицьких парахвіях з литовською людністю до костельного вжитку заведемо вже здебільшого литовську мову; литовці добилися, що в самій Варшаві в одній з костельх чути тепер литовську мову. Є надія, що і в Римі вони матимуть заступника своїх національних інтересів в особі відомого ксьондза Прополаніса, якому проделано настоятельство в церкви св. Станислава Костки в Римі.

Національний рух серед литовців викликав заснування багатьох кооперативних і культурно-просвітніх т-в, що організують народ в місні спілки. На кошти цих т-ств удержуються приватні литовські школи, нижчі й середні, загально-просвітні й професійні, одкриваються бібліотеки, клуби для розумних забавок, друкуються книги, періодичні видання і т. ин.

Серед світської спольщеної місцевої інтелігенції подекуди помітно поворот до рідного народу. Доводиться иноді навіть почути про активну участь місцевих поляків (власне спольщеної литовців) у литовському національному рухові, якому вони допомагають також і матеріально. Життя показує, що недержавним націям краще не ворогувати між собою, а жити в злагоді та допомагати одна одній.

По Україні.

У Києві.

Клуб „Родина“. 20 февралю—Дитяча костюмірована еміґрація з призами за краще вбрання. (Дітей просять бути в папірових вбраннях). Вхід: діти і дорослі—30 коп.

22 февралю—маскарад для дорослих з двома призами за краще ориґінальне вбрання по присуду публіки. Вхід: члени і учні—50 коп., сторонні—1 карб. Особ, які будуть в масках, просять неодмінно подавати в касу рекомендації двох членів.

23 февралю—чергова танцювальна вечірка. Ціни звичайні.

24 февралю—спектакль-мініатюр. Виставлено буде: 1. „Магомет та Айста“, 2. „Література“—Шніцлера, 3. „Циганський табір“—інспеновані циганські пісні. Вхід: члени, постійні гості і учні—50 коп., не учні—60 коп.

В справі ювілею Дома Романових ком. інститут вирішив заснувати премію за кращий твір по історико-економіці в Росії за цю епоху.

У Києві одержано наказ сенату в справі скарги С. Сидоренка на губерньську виборчу комісію за внесення власників домів на арендній землі в виборчі списки. Сенат постановив: одніти комісії і зробити новий перегляд справи.

Дім київського губерньського земства. Як відомо, з весни мають почати будівлю дому київського земства на рої Принеської і В. Володимирської вул. З поданих вже чотирьох проєктів цього дому ні один не задовольнив комісію, що завідує цєю справою. Ухвалено, що земський дім повинен бути в стилі ампір, але щоб не мав казенного вигляду. Інженерам дозволено також полати на розгляд комісії й варіант проєкту в національному стилі, наприклад, в українському багатос.

Земське прохання. Бердичівська повітова земська управа звернулася до п. київського губернатора з проханням про дозвіл скаликати на 26 февралю надзвичайні земські збори. На збірні буде обговорено справу про позику 200,000 карб. і план шкільного будівництва.

Викуп москвсько киіво-вороніжської залізної дологи. Тепер в Петербурзі одбувається нарада в справі передачі в казну колії „Одеси-Бахмач“. Перед петербурзькою нарадою одбулася нарада і в управлінню південно-західних залізних доріг. Управління висловилося, щоб до південно-західних доріг було прилучено уасток нової залізної дороги по цей бік Дніпра. Другу частину зал. доріги від Черкаса до Бахмача вирішено віддати ліваво-роменській дорозі.

В імператорській музичній школі. Директор Імператорської музичної школи обрано Г. А. Давидова.

В справі заведення стряховання робітників Рада по справам про страхування робітників затвердила правила про скаликання у Києві зйзду власників промислових підприємств київської страхової округи для виборів уповноважених, які проведуть у життя статут київського страхового товариства. Зйзд цей буде скаликано в марті місяці. На зйзд буде запрошено власників від Київщини, Волині, Чернігвинщини і Полтавщини, що входить в склад київського страхового т-ва. Всього підприємств в цій округі коло 900.

Ювілейні збори духовенств. А. 20 і 21 февралю в реліґіозно-просвітньому т-ві одбудеться ювілейне зібрання київського городского духовенства і начальників духовних шкіл.

Нарада рафінерів. Не вважаючи на роспад синдиката рафінерів у Києві одбуваються приватні наради представників рафінальної промисловости. В звязку з пониженням ціни у Києві 14, 15 і 16 февралю одбулися наради рафінерів.

Провірка клубів. Минулої ночі поліція зробила провірку клубів—служачих в кредитових товариствах і домо-власників, а також комерційного зібрання. Скрізь викрито порушення правил гри в лото. Поліція склала протоколи.

Контракти. Київські контракти проходять в цьому році але. Контрактні операції зроблено дуже мало. Комерсанти скаргяться, що таких лихих

справ ще ніколи не було. Найкраще стоїть діло тільки в леспромислєвстві.
 Почавсяна деґуація. Міністр доріг наказав управлінню південно-західних доріг перевезти по вільготному тарифові з Ровно в Петербург 1.000 душ почаївських союзників, що їдуть в столицю на ювілейні свята.

Закриття клубів. В Києві за азартну гру в карти закрито ще два клуби: „Туринг-клуб“ і „Клуб охотників“.

Прокурор київського окружного суду наказав начальником тюрем подати йому докладні відомости про кількість в'язнів.

Є чутка, що бувшого начальника київського охр. одділу М. М. Куляба мають призначити в Саратов начальником охр. одділу.

В місті ходить уперта чутка, що справу Бейліса буде припинено зовсім. З приводу цього сподіваються офіційного повідомлення.

Вісті з краю.

З Українського життя.

Літературний вечір. З Каменець-Подільська наш кореспондент пише: 14 февралю в Пушкінськй Народній Домі відбувся безплатний літературний вечір Українського полку, що стоїть в Кам'янці. Всі №№ програми виконано рядовими салдатами та „вольноопределяющимися“. Програма на половину складалася з українських №№, на половину з російських. Між иншим виставлено було „Кум мірошник“, хор салдатів передягнений в українську сельську одежу, проспівав „Закувала та сива зозуля“, „Дошик капає дрібенький“, „Лугом їду, коня веду“, „Гречаники“. Прорекламовано було вірші Руданського: „Засідателі“, „Масло“, „Гусак“, Треба вєсюди приятеля мати“, „Циган в огірках“. Закінчилася програма „гопаком“.

На вечері були лиш салдати українського полку, та де-хто з запрошених гостей.

Вистави. 9-го февралю на станції Грень (на Катеринославщині) аматорами драматичної штуки виставлено було в колонії хворих душею „Назара Стодюло“.

10 февралю на Херсонщині відбулася аматорська вистава на користь „Широковського т-ва Прєсвєщенія“. Грали пєсу А. Володського „Хатня революція“. Проїшла досить гарно. На виставу зйхалося багато людей з других сел. Чистого прибутку дев'яносто карбованців.

Діяльність адміністрації.
 Штраф. Редактора газети „Южна Заря“, що виходить у Катеринославі, оштрафовано на 100 карб за обмірковування промови нового товариша міністра внутрішніх справ Дуканського „о сердечномь отношеіні къ населенію“.

Політичні трусі. В ніч на 17 февралю в Лубнях, з наказу жандармської влади, на підставі 29 ст. про державну охорону, арешлено дуже шильний трус у Ів. Мороза. Нічого протидержавного не втрушено і його полишено на волі. Листування й рукописи запечатано і забрано на перегляд. Під час трусів крім поліції й жандармів були ще й стражники озброєні рушницями.

В туж ніч зроблено трус і в д. Ральцевича, у якого забрано багачку книжок, виданих явочним порядком.

Ревізія. По наказу Синода призначена ревізія Ряснянського мужського монастиря в Сумському повіті. Ревізія почнеться незабаром.

Постанови. Харківський губернатор видав обовязкові постанови, на підставі яких винних в „безчинствах і озорствах“ будуть штрафувати на 500 карб. або трьома місяцями арешту.

Результати ревізії. Вияснилися результати ревізії Одеського університету. Ревізія викривила, що в студенти приймали євреїв не міркуючись з процентною нормою, приймали в університет, не перевіряючи документів. В канцелярії університету—великі непорядки. Так, велика печатка університету була не в канцелярії, а в приватній друкарні Р. Кричевського та Степанова.

До по вищих школах.
 22 февралю в залі університетської ідальні відбудеться український концерт на користь незаможних студентів спб. університету, членів каси допомоги студентам українцям, при участі д-к Гершфельд, Монської, артистки російської опери Федоської-Глоveckької і д-ів: Зуєва, Кульчинського, укр. поета Шабленка, відомого кобаря Кучугуря-Кучеренка, а також українського хору студентів. Після концерта костюмований харків.

Трусі та арешти. У Харькові в статистичному одділі зйзду гірнопромисловців був трус по ордеру жандармського управління. Потрушено всі скриньки служачих. Не знайшли нічого. Трус цей був в звязку з арештом місцевого літературя Герлова, лаборанта університету Кривобокова та вчителів Доброхотова і Скрипникова.

Кооперація. Члени чернігівського споживчого общества 10 февралю на зборах постановили—асигнувати 500 карб. з оборотною капіталу на купівлю дров для потреб членів общества. Коли діла справа з дровами вийде гарно, то надали потрібна крамниця буде продавати їх всім і зйбе ціни на дрова, які тепер доходять до 40—50 карб. за сажень.

Крамниця. З села Мориньке, ка-

нівського повіту, наш кореспондент пише:

Третій рік нашому селі існує споживча крамниця, яка чимало користі принесла селянам. Потихеньку вона живе собі, роблячи своє невелике, але значне діло. За минулий рік було обороту в крамниці на 5,062 р. 67 к. і одержано чистого прибутку 182 карб. 56 коп. Тепер крамниця налічує 42 членів, з павесни внесками на 466 карб. За 1912 рік вступило в члени 14 нових селян.

Взагалі селяне дуже цікавляться справами крамниці, добре розуміючи її завдання.

По земствах.
 Земські збори. В Лубнях на 21 февралю скликаються урочисті, з призову 300 ліття царювання Дому Романових, а на 22 февралю надзвичайні земські збори.

Школа. В містечку Саврані (на Поділлі) на кошти земства будувється 2-х компьектна земська школа з ремісничим одділом.

Телефон. Улаштування телефонної сітки в балтському повіті буде коштувати 180,000 карб. Телефон злучить всі волости правління, станові квартири, містечка, земські інституції, лікарські, агрономичні та ветеринарні участки.

Єсяні звістки.
 Смертна карт. „Річч“ повідомляє про кару на смерть 8 душ в кубанській тюрмі. Одного з них, Помондра, піддурили, сказавши, що його помилувано і закутого повели карати. Він став неспритомним. Його одвели назад і повісили через годину після того, як повісили 7 душ. Коли вели Смиколова, він вхопився зубами за залізне лійко та його одірвали і покусували зуби. Чичирок кусав надзирателя. Бурим та Бухаринський збожеволіли.

Аероплани. На Поділлі в останній час видно, як літають в повітрі аероплани. На протязі минулого тижня бачили аероплани над містечком Тераполем літнинського повіту, коло станції Кублич, гайсинського повіту. Один з аеропланів спускався в містечку Лавжині.

Роспуста. В селі Олександрополі (на Катеринославщині) 15-літня дівчина М. Лаврушкова заявила поліції, що на досмітках її знаходилося 13 душ парубків. Щоб вона не кричала, парубки лили їй в рот воду і душили за горло. Всіх насильників поліція арештувала.

За кордоном.
 Перед загазнимм страйком бельгійських робітників.

Минулого тижня в Брюсселі відбулося зібрання бургомистрів дев'яти головних міст Бельгії під президентством брюссельського мера, д. Макса.

На збірні обговорювали питання про страйк робітників, що має бути в Бельгії.

Зібрання одностайно склало резолюцію, головні місця з якої ми тут приводимо:

„Приймаючи на увагу, що страйк, до якого готуються робітники в цей тяжкий час міжнародних непорозуміння, може обезсилити країну в той мент, коли вона муситиме боронити свою національну незалежність—що цей страйк шкодиво одбується на становищі краївої промисловости і торгівлі,—що, не вважаючи на всі заходи політичних ватажків робітників можна сподіватися, що страйк вийтється в низку небажаних конфліктів,—бургомистри головних міст дев'яти бельгійських провінцій, маючи певність в тому, що вони репрезентують все населення Бельгії, умовляють робітничу партію одмовитися од погрози робітничим страйком, і рішають звернутися до премьер-міністра з проханням дати робітничим партіям колективну аудієнцію з метою, щоб вони мали змогу переконати уряд в необхідности переглянути знову виборчий закон“.

Резолюція було прийнято одностайно, виключаючи двох клерикальних бургомистрів, що утримались од голосування, протестуючи проти останнього розділу резолюції.

Робітнича прєса обійшла цю резолюцію мовчанкою. „Le Peuple“, центральний орган соціалістичної партії, видрукував резолюцію на першій сторінці без жадних пояснєнь.

Великі промисловці Бельгії, Вароке і Боель, вирішили скаликати на цім тижні конференцію представників промисловости і торгівлі для обміркування питання про загальний робітничий страйк.

Поки що ініціатори конференції одержали відповід од союза підприємців каміновугільного району Піарлеруа. Союз домовляється прислати офіційно своїх делегатів на конференцію, мотивуючи своє одмовлення небажанням астрявати в справі, які не тичуться до економічних стосунків підприємців з робітниками. Але не вважаючи на це, більшість промисловців прибуде на конференцію. Представники союза дрібної промисловости і торгівлі також візьмуть участь в конференції, що скаликають п.п. Вароке і Боель.

Нейтральний сіндикат типографів, що налічує до 3.000 членів, принципіально впршив піддержати загальний страйк. Остантє питання буде вирішено тільки після референдуму.

Румунія і Болгарія.
 Румунський премьер і міністр закордонних справ Маіореско розіслав представникам великих держав в Букаресті ноту румунського уряду з повідомленнями, що уряд згодується на посередництво, запроповане йому державами по ініціативі сера Едуарда Грея. В той же час міністр, як повідомляють з певних джерел, виявив

представникові Росії Шебеко бажання, щоб, на випадок зібрання конференції представників великих держав, місцем конференції був Петербург, а не Лондон. Це бажання румунського уряду пояснюється тим, що Росія краще, ніж інші держави, зуміє оцінити вагу і справедливість домаганій Румунії.

Румунський уряд також розіслав своїм представникам од великих держав мєморандум, в якому визначено максимум і мінімум румунських домагань.

Згодившись на пропозицію про посередництво, румунський уряд заявив, що посередництво він розуміє так, як його розуміє гаагська конвенція. Грунтуючись на гаагській конвенції, що визначає максимальний строк, в який ворогуючі держави мусять виявити свою згоду на посередництво великих держав,—румунський уряд в своїй ноті прохає держави запроповувати Болгарії в короткій строк дати свою відповідь.

З певних джерел повідомляють, що Маіореско, вручивши ноту представникам держав, сказав, що Румунія ні в якому разі не одмовиться од Сілістрії.

Останні вісти.

(Телєграми П. Т. А. та власні).

До ювілею 300-ліття.
 ПЕТЕРБУРГ, 18. На ювілейні свята буде допущено депутацію маріавітів з двох епископів.

Почтєво відомство рішуче спростовує чутки про скасування ювілейних марок.

Наказ про амністію редактовано в остаточній формі, але його держать в великому секреті.

Між иншим ходить уперта чутка, що буде помилувано Лопухина. Справу його розглянуть у-друге, щоб повернути йому всі права.

Первотдумця і виборжця не буде амністії.

Виставка печаті.
 ПЕТЕРБУРГ, 18. Одкрілася виставка печаті, організована головним управлінням по справам прєси. На виставці організовано спеціальний Романівський одділ, де зібрано весь матеріял, що торкається 300-ліття царювання Дома Романових.

Арешт Інокентія.
 ПЕТРОВЗОВОДСЬК, 18. Арештовано ієромонаха Інокентія, що покинув Муромський монастир і з своїми мисльниками пішов шукати „Нового Сіону“. Всіх його прихильників одсилають в Балту, а звідтіля розішлють по домах.

Між ними багато хворих і обморожених. „Червоний хрест“ послав лікарів і сестер милосердия ім на поміч.

Всіні звістки.
 ПЕТЕРБУРГ, 18. Уніяцьку церкву в Петербурзі закрито.

Сьєлц. Дейбєр в останній службі сказав промову, в якій закликав своїх парафіянів терпеливо ждати кращих часів.

Вночі зроблено трус в одного видатного австрійського кореспондента. ХАРЬКІВ, 18. Одкрився перший всеросійський зйзд бухгалтерів товариств взаємного кредиту. Зйзд протягнеться три дні.

ПЕТЕРБУРГ, 18. Ходять чутки, що Зубатова буде призначено начальником розісків.

За кордоном.
 Умови миру.
 ВІДЕНЬ, 18. З Софії телеграфують, що балканці згожуються на умови миру, виготовлені державами, але вимагають, щоб Турція раніш офіційно виставила свої умови.

На віній.
 ПЕТЕРБУРГ, 18. Через великі морози—на театрі війни тихо. Бої припинились. З обох ворожих боків багато замерзло солдатів.

Перемир'я.
 ВІДЕНЬ, 18. Італійські газети повідомляють, що лими днями обидві воюючі сторони видадуть накази про перемир'я.

Аестія і Росія.
 ЛОНДОН, 18. Вся англійська прєса запевнена, що австро-російський конфлікт буде зовсім ліквідовано.

БЕРЛІН, 18. Тутешня прєса згожуюється з тим, що стосунки Австрії і Росії покращали, але де-які газети гадають, що ле—на рік—два.

ВІДЕНЬ, 18. 21 февралю почнеться роспуск резервистів.

Невдалиє переворот.
 ВІДЕНЬ, 18. Газети повідомляють про роскриття нової змови в Костянтінополі. Змова мала на меті скинути султана і на його місце посадити на троні принца Вагіда. Ініціаторові змови Садик-бею вдалось втікти в Єгипет.

КОСТЯНТИНОПОЛЬ, 18. Опубліковано офіційне повідомлення про роскриття змови. Уряд, діставши відомости про змову, арештував головних зачинщиків. Змовці хотіли влаштувати мітинг коло Порти і потім просити султана, щоб він подався в одставку і оддав під суд уряд. Всіх змовців арештовано і оддано під воєнний суд.

Бій на морі.
 АФНІ, 18. В грецький контр-міноносєць, коло Санта Куаранта, турки стріляли з беріга з гармат, тоді другий грецький міноносєць почав стріляти в турків. Турки втекли, покинувши гармати.

В Триполі.
 ТРИНДЛІ, 18. 15 февралю скільки сот повстанців напали на форт Буагіля, але італійці їх вигнали. Повстанців вбито багато. В італійців вбито одного салдата і ранено маіора.

З-я-а чорногорського короля.
 ВІДЕНЬ, 18. Чорногорський король Микола заявив, що він одмовився-б від Скутари, але це може викликати народний бунт. Через це він мусить

скоритися волі народа і воювати далі за Скутари.

САЛОНІКИ, 18. Одбуло в Скутарі три сербських батареї.

АФНІ. В бою при Хризовині, Дрездениконі, Ліяні і Петри греки розбили на голову турків.

Суфразісти.

ЛОНДОН, 18. Юрба розігнала мітінги суфразісток в Гайд-Паркові, в Уімблтоні. Не вважаючи на оборону поліції, юрба побила де-яких суфразісток, що вступали з промовами.

Театр і музика.

Український театр.

„Бранка Роксоліяна“. оп. Д. Січинського.
 Денис Січинський вставився в Галичині своїми музикальними композиціями до слів українських поєтів (переважно галицьких). Між дрібними його творами, як соліними так і хорowymi, попадається чимало річей справді милых, перейнятих щирим чуттям.

Свою незакінчену і єдину оперу „Бранку Роксоліяну“ вважав покійний композитор „сінтезом своєї творчости“.

Але доля цієї опери такаж безталанна, які самого творця її.

Лібретто „Роксоліяни“ зложено ніби навмисне по репетту „Вахлуки“ і д. Садовського не мало довелось попрацювати, щоб аеробити і пристосувати його до виконання на сцені.

Музика—теж не багато вище стоїть од лібретто. Слухаєш всю оперу і майже немає тобі на чому лудше спочити. Перед тобою проносяться уривки фраз з „Травіати“, „Катерини“, „Тангейзера“ та инших популярних творів. Ні одної більш менш ориґінальної арії, чи дуету, або хуч хорowego співу. Спроба характеризувати де яких дєвих осіб лейтмотивами (напр. Солімана) теж не вдалася композиторові.

В хорових співях западто вже багато дерковщини, що може залежить од впливу пан-отця Матюжа, якому довелось кінцати оперу після смерті її автора. Партії хорові, а також і головні виконавці (тенор—султан Соліман, сопрано—Роксоліяна) написано в западто важкій високій тєсатурі, для середнього співця дуже небезпечній. Оркєстровка слаба і досить примітивна.

Виставляти при таких даних „Бранку Роксоліяну“, затратачи на складну обстановку її великі кошти, напружувати до вищї точки енергію всіх учасників вистави, було ділом дуже невдачним. Пояснити це можна тільки благородним завзяттям керманіча нашого театру д. Садовського, котрий ні перед чим не зупиняється, щоб тільки показати широкому громадянству нові здобутки нашого мистецтва.

Зусилля шановного антрепрєнєра в цьому році вже не раз вичилися прекрасним успіхом (напр. чудові постановки „Зачарованого кола“, „Сторінки минулого“ та инш.). Але в оперному ділі краще було б направити йому свою увагу на оперу М. Лисєнка.

На нашу думку „Утоплена“, та й сама „Різдвяна ніч“, не кажучи вже про дрібні музикальні пєси М. Лисєнка, нічим не трудніші од „Роксоліяни“, постановка їх вимагає затрат матеріяльних значно менше, сюжети їх всім відомі і цікаві. Коли вже давати щось нове—то треба було зупинитися на творові справжнього фаховця, талановитого композитора, до того ж і незакінченій самим автором.

Поставлено у нас „Роксоліяну“ дуже старанно, з прекрасними новими декораціями, дорогими стильними костюмами і т. д. Але пролог, на нашу думку, вимагає иншого освітлення. Перед глядачем фантастична картина з алегоричними посталями, взята з богзна якого часу й місця... Отже й показувати її треба в тємничному світлі, в якому ховались б і примітивні хвилі морські пощенелі на чорному дровті, і занато реалістичні постаті „історії“ „України“, невільників та русалок...

В першій дії вставлено балет з чужою музикою. Вставка—до речі. Та тільки замість східного танцю баядерок з плавними рухами самих тільки рук перед нами продемонстровано було щось дуже близьке до „кек-юку“. Це, очевидно, якесь непорозуміння, що потрібує вияснення.

Виконавці опери віднеслись до своїх обовязків дуже старанно і по змозі старались зробити як найбільше з того скупого матеріялу, яким одбдарував їх лібретист і композитор.

На першому місці стоїть д-ка Литвиненко, що виступала в заголовній партії. Цього разу вона справила на нас далеко більше вражіння, ніж в партії Сандучи („Cavaleria rusticana“). Д-й Бутоський теж вийшов переможцем над своєю тяжкою і невдалою партією. Прекрасний був д. Черногорець—в ролі блязани. Невелички ролі: Федори (д-ка Діброва), історії (д-ка Лебедева), посяяти (д-ка Петрова), Ібрагіма (д. Мироненко), Абдул-бакі (д. Трохименко), Аглай-хана (д. Захарчук), Данила (д. Верховинець) було поділено й виконано удачно.

Українська труппа під режисурою П. К. Саксаганського в Петербурзі. Вч. 29 "Ради" з'явилася замітка редакції, де з слів П. К. Саксаганського спростовувалася звістка про заснування ним власної труппи і додавалось, що після того, як певний йому якийсь п. Бароковський, котрий запросив його до Петербургу на 8 гастролів, віддрукував анонси, назвавши свою труппу, труппою П. К. Саксаганського, Панас Карпович не зважається мати діло з таким підприємцем і можливо, що й зовсім не поїде до Петербургу.

Прочитавши таку звістку, нам зоставалося тільки сказати: Ну, то й добре, коли не поїде, але все ж, такому великому артистові не лічило б приймати запросини бог-зна від кого ми сподівалися, що от-от з'явиться в столичних газетах лист за підписом П. К. Саксаганського, котрий заявить, що з огляду на зловживання його іменем, він не може виступити в такій труппі.

Але на превеликий жаль наш славетний артист зважається мати діло з тим підприємцем, якого імени ми не подибуємо на анонсах, ні в числі режисерів, ні в списку артистів, з тим підприємцем, що надрукував чорним по білому і ще й тепер продає квитки з написом: "Вилетъ для входу на танци української труппи подъ режиссерствомъ А. К. Саксаганскаго", артист "божою милостию" зважається грати і грає з... ашантиями, грає при навів порожній невеличкій залі, у тій маленькій коробочці, що звється сценою, з якої глядачам в п'ятий ряд партера не видно ніг артистів майже по коліно.

Ганьба!.. Пекучий біль і сором червонив нам лиця, здавалось сльози стигли від образи. Комедія йшла на сцені, справжня комедія! Але не сміялись хотілось, а плакали... і сумно так без краю! Мати стільки сили молодого, невичерпаного духу, талану і не зужити його як слід! Дамат дорогий топтати у багно. Хотілось крикнути: "Постійте, не топчіть святого вогню! Доводі сорому вже, досить і того що маємо!"

Хто розуміє щось в мистецтві, хто наш театр шанує і кохає, хто бачив славу наших корифеїв, красу блискучу—Саксаганського на сцені справжній, в театрі повним штерт, де тиск народу, де яблуку нігде впасти, тому здавалось, що ніби чоловік, колінь багатий—зубожів нині. Там, де палац стояв розкішний—хатина вбога.

А що сказати про партяорів Панаса Карповича? Чи варто говорити? Ні, краще вже мовчати! Вони не грають, а ведуть балачку під суфльора.

До речі, крім перших анонсів, афіш нема ніяких, і люде, які тягнуться з одного кінця Петербургу на другий, щоб подивитися на виставу, мусять повертатися ні з чим додому, як це було 12 числа, коли повинен був іти "Невольник", а вистави не було зовсім, так було і 14, коли публіка йшла дивитися Заньковецьку, а замість "Димерівни", перенесеної на 23, йшло "За двома зайцями".

Дивно й те, що грають чомусь артисти з іншими прізвиськами, ніж ті, що значилися в анонсі і як здається їх дуже обмаль, бо на одного іншої припадає по дві ролі, тоді як на анонсах було перелічено поіменно душ з 40.

Наприкінці мусимо зазначити, що не дуже приємно читати в російській столичній пресі рецензії на вразок такий: "Обстановка комнаты Терпелихи состояла изъ одного стола и трехъ табуретокъ—режиссеръ слышкомъ упростилъ свою задачу і не має відноситись до нашої гордості П. К. Саксаганського."

Ж. З вечірки грузинів. Невеличка зала клубу інженерів. Натоп молодих, старих і навіть дітей. Часто на фоні студентських тузюрок та бальових суконь верисуються національні мужські і жіночі убрання. Енергійні обличчя, жваві рухи, своєрідна швидка мова. Перед вкритою килимом естрадою куліса з краєвидом гірської балки на Кавказі.

В програмі вечірки були цікаві національні співи, музика і декламація. З них видно, що грузини народ поетичний, талановитий і музикальний. Невеличкий оркестр під орудою д. Доліде (Вальсо) виконав декілько мотивів на грузинські теми: "Лотобо" (п'яничушка)—гумористично-жанрова музична картинка; "Самшобло" (батьківщина)—величя мелодія ніби національного гімну. Хорові співи, якими керував студент-грузин І. Іремашвілі характерні своєю структурою (чиста кварта), але психологічний зміст їх цілком зрозумілий кожному. Хор і оркестр був у національному убранні. Загальний настрій давав невеличку ілюзію чогось національно-грузинського. Видко, що ті скільки сот грузинів котрих доля закинула в Київ, живуть душею серед своїх рідних гір і може тут почувати себе більш грузинами, ніж у себе дома—загальна риса всіх денационалізованих народностей.

В російській пресі про грузинське життя пишеться може ще менше, ніж про українське. Не диво після цього, що ні про літературу, ні про музику, ні про побут грузинів ми майже нічого не знаємо.

Одже треба дякувати упорядчички. Ерістовій, яка своїм вечірком не тільки осягла добродійні цілі, а й по-

казала київській публіці хоч краєчок життя цікавого, оригінального...

Г. Ср. — Український театр. Сьогодні в театрі М. К. Садовського йде опер. "Енеїда".

Труппа лишається у Києві ще на 6 днів. З другого тижня посту вистави труппи д. Садовського почнуться в Херсоні.

— Бенфіс в театрі д. Садовського. На цим тижні в театрі д. Садовського буде ще два бенфіси. Завтра бенфіс касирів театру д. Шалковського Пастернака, йде з участю кращих сил оп. "Наталка-Полтавка" і концертний одділ. 24 феврала остання вистава і бенфіс М. К. Садовського; виставлено буде др. "Гетьман Дорошенко".

— Театр "Соловцов". Сьогодні в останній раз йде ком. "Хорошо сшійтй фрак".

— Городський театр. Сьогодні йде оп. "Пророк".

— Українська труппа д. Гайдамаки в Петербурзі. В театрі "Пассаж" з 4 марта почнуться вистави української труппи д. Гайдамаки при участі: Г. П. Затиркевич, Н. М. Кочубей-Дабановської, Ю. С. Шостаківської і Л. Я. Манька.

Дописи.

(Од власних кореспонденцій).

Г. ВАСИЛЬКІВ (на Київщині). Скарга на управу. 14 феврала п. р. домовласники міста Василькова подали п. київському губернаторові скаргу на васильківську міську управу, що вона, управа, не по-правді поставила на городських уліцях лихтарі. В скарзі, межі іншим, доводиться, що лихтарі поставлено виключно перед вікнами п. п. гласних міської думи, які живуть здебільшого по глухих закутках та по замежою міста (гл. Васильєв сидить в трьох верствах од міста і йому поставлено лихтаря), а такі центрові уліця, як, наприклад, Миколаївська, що переходить через усе місто і йде на залізничну станцію, Хресто-возвиженська і великий київський шлях, що переходить через осередок міста Василькова і по яких безупинно в'їздить і в'їждять селяні перехожі і всяких хур, встаються в тому самому стані, в якому були ще колись при заснуванні Василькова. В кінці скарги васильківці просять п. губернатора звернути увагу на їх скаргу і вплинути на керівників васильківської міської думи, аби вони не користувалися світлом для власних потреб на громадські кошти, а поставили ті 10 лихтарів, які призначено думою для освітлювання міста, на головних уліцях і в осередку міста.

С. ЛОГВИН, сквирського повіту (на Київщині). 40 літ вже селяська громада нашого села володіє на праві власності участком лісу у сінокося в 142 десятинах. Не маючи на цю землю кріпостних документів, громада обернулася недавно до окружного суду в Києві, прохаючи записати на неї по документах цю землю на праві давности. Здавалось б, що ніяких суперечок ця справа не викличе, бо давність така безперечна, що ніхто не може проти неї й слова сказати. Проте несподівано сталося щось інше.

В діло вступив місцевий пан-багатирь, Підгорський, що раптом догадався, що селяне мають на тому участку тільки право косити сіно, а ліс належить йому, Підгорському. Певне цій догадливості допомогло те, що за літ тепер дають по 2.000 карб. за десятину, і пан собі зміркував, що краще пізно, ніж ніколи ті гроші одібрати. Звичайно—догадався, так догадався: це його діло. Його теж діло було б, як би він за своїм правом обернувся був до суду й учинив проти громади позов. Та це довгий шлях і зарбарний, і пан знайшов собі лекший і швидший: він просто звелів рубати ліс. Падають що-дня велетні дерева під сокирою й ятрають селянську біду та гадають, що твориться надсильство над правом і правдою, яке доведе ціле село до руїни. Селяне обернулися тоді за обороною свого права до місцевої адміністрації, але тільки те й виграли, що тепер пан рубає ліс вже під охороною стражників, а хто з селян проти того хоч слово скаже, тих зараз до будигарні тягнуть. Вже арештовано семеро чоловіка. Що робити і де шукати правди, ніхто не знає. Але видко, поки й шукатимуть, то пан до останньої деревини сплюндрує ліс і тим зруйнує добробут цілого села. Вже ж не дурно кажуть: з думим не борись, з багатим не судись...

Листування редакції.

Передплатникові № 410. На що тому в "Раді" не раз писалося з самого початку існування газети. Обидва терміни мають у нашій газеті пра о горожанства; користуйтеся тим, який вам любий, але народний термін має, розуміється, найбільше право на аживання. Дещо розмова про це вважало зайвим.

Передплатникові № 2433. Потрібний Вам альбом можете купити в українській книгарні (Володимирська, 28), коштує 40 к. Рецензентів писати на адресу газети і йому буде передано.

Передплатникові № 974. Розуміється, програму російської гімназії. Ми ж писали: "Коли думаєте жити тут, в Росії". За програмою українських гімназій в Галичині зверніться по адресі: Австрія, Галичина, м. Рогатин, Українська гімназія.

Івня (на Чернівщині). Д. Кондр—ву. Присмо писати.

Справочний одділ.

Відновляра відомості: Вікторок (масниця), 19-го феврала. Ап. Архива і Филімона, св. Апфї, Євгенія і Макарія автїох. муч. Максима і Феодота. Ст. сов. 6 г 49 хв., зах. сов. 5 г 44 хв.

Редактор В. Яновський. Видавець Б. Чиналенко.

Вістник здоров'я.

"Стомоксиген д-ра Мейера" впливає певно гарно при хронічній атоніі кишечника й шлунково-кишковом катарі припняє шумування й тим припняє гикавку й метеоризм: ніжно й натурально очищає кишечник.

РЕЦЕПТ:

Візьміть в найблизій аптеці чи аптечному складі 2-х тижневу коробку "Стомоксигена д-ра Мейера" й прийміть по 1—2 табл. тричі на день, поки у Вас не настане правильне харчоваріння.

Оповідки.

КВАТИРИ

Готель "Україна" віддає в найм кімнати по вул. Кукур, 34.

ПРАЦЯ

Шукаю роботи: котторської, книжної коректи, беру на себе всі турботи й з друкарнею по виданню книжок. Київ, Вел-Володимир. 93, 7, Любов Шерстюк. 00-18.

Треба фершлиці-акушерки завідувати хазайством у приватній лікарні на Київщині. Умови 30 карб. на місяць квартири і приватна практика. Одишатись: Київ почт. яш. № 185. 5-159-1.

ВСЯКІ НА УВАГУ Українцям

вийшли з друку листовні картки-знімки з могили Тар. Гр. Шевченка. Знімки 27-го мая минулого року. 1) З південної стор.; 2) З Дніпра під могилою племенники Т. Гр Шевченка, 3) Ескурсанті на могилі від з Дніпра, 4) З південної сторони на могилі племенники і інші ролічи і 5) Хата при могилі Сотня 2 р. 50 к. Окрема картка 5 коп. Пересилка 35 коп. "ПРОСВІТАМ" зникає 15%. Випиувати можна: поч. м—ко ОЛБШАНА, Київ. губ. с. Керелівка, Фотографу Гр. П. ШЕВЧЕНКО. 8-164-1.

У ХЕРСОНІ

"Початок", (Річка - вул. почт. яш. № 444). Приймає передплату на "Раду" по цінах редакції з наділатом на виті по-місячним.

Продаються випадково дві новітні стільні коректи. Од-а чорна о сам, друга блакитна шовк атлас. Обидві на шпиков. білка. Також вишивні шпиков. перець. Звертатись в Крамн. "ЧАС" в-Володимирська, № 53. 3-160-1.

Т-во "Провіта" у Катеринославі

видало такі книжки: 1) Д. Яворницький. Як жило славноє Запорізьське козацьке військо. Ц. 8 коп. 2) Д. Дорошенко. З минулого Катеринославиани. Коротка історія краю і його заселення. Ц. 10 коп. Ці книжки продаються в "Українській книгарні" Безаківська, 8, крайній "Час" в-Володимирська, 53, в книгарні "Лит.-наук. Вістника" в-Володимирська, 28, в книгарні М. Лозинської Катеринославі, Проспект. 5-131-3.

Геть руки! "Юроксиль"

без хлюру, без соди сам мис білизну без мила. Після годинної варки, білизна приймає найбільший колір. ВИМАГАЙТЕ ВСЮДИ пачка 20 коп. Підприємство-Російське товариство торговлі аптечним крамом у Києві. 00-609-3.

У ПОЛТАВІ ДУРНО.

купувати "РАДУ" окремими №№ і передплатувати можна: 1) в "Українській книгарні"—Петровська ул. будинок Ворожеєвнина, поруч з Серп. готел. і 2)—книгарня Г. Маркевича, будинок Котляревського.

Щоб пошир. фірму висл. 20 потріб. кож. річій нагл. плат. за 75 коп. Адр.: Мокро-Калигорка К. Медискому. 25-166-1

Золоті 56 проби модні од 20 р. до 200 р пропонує у величезному виборі фабричн. склад годинників і коштовних річей

Клавдія Сергійовича РОГІНСЬКОГО 89 ОЛЕКСАНДРІВСЬКА, Телеф. 20-95. Читайте на масницю нову книжку "ВЕЧЕРНИЦІ" 2-е видання з малюнками Пимоненка і Репіна. Ціна 30 коп. КНИЖКА ПРОДАЄТЬСЯ В КНИГАРНЯХ: Київ: 1) "Українська Книгарня" (Безаківська 8). 2) Крамниця "Час" (В-Володимир. 53) 3) Книгарня "Лит.-Н. Вістника" (В-Володимирська, 28). 4) Книгарня Череповського (Фундуклейська, 5). Харьні: "Новое Время"; Ростов: "Новое Время"; Полтава: Г. Маркевича, Одеса: Розова

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО

"ДНІСТЕР"

В Кам'янці-Подільському видадо такі книжки:

- 1. Степин Руданський, твори, т. I-IV, з двома ілюстр. 217 стор. ціна 40 і 50 коп. (Зміст кн.: I. Лірика, II. Сабітовика, III. Байки IV. Поєми та балади.)
2. Шевченкове свято. 62 стор. з двома ілюстр. ц. 10 коп. (Книжка містить два реферати: I. М. Філіповича про Шевченка, зміст якого: 1—останні дні і похорони поета, 2—значіння рідної мови, 3—години ованки Українського руху і 4.—години риси й значіння поезії Т. Шевченка і II реф. О. Пащенко: Залюби Шевченка.)
3. "Дріжджі", онов. з селянськ. життя І. А. Володимирського, 148 стр. ціна 30 коп. (Назвичайно цікаво оповідання, написане гарною народною мовою. Автор малює ідею селянського вярубка, котрий, скінчивши селянське господарське шкولو, повертається в рідне село і тут провадить культурну роботу—вчить селян кращого господарювання, закладає кооперативну крамницю, лікарську, покарну і похоронну каси, засновує читальню, домагається скасування монополії і, таким чином, через кілька років, витіснює своє село з злидня, підлата і темноти до кращого життя.)
4. Розмова про кооперацію. І. А. Володимирського та инш. 83 стор. ціна 15 к. (В книжці дуже приступно викладається про різкі, гад. і селянської кооперації: потрібительну, кредитну і селянсько-господарську.)
5. Листки по кооперації (За гарний випадок листки нагороджено на Російській селянськ. госп. виставці бронзовою медалью.)

Листки на такі теми:

- 1. Десять заповідей кооперативних крамниць. ц. 1 к.
2. Що таке кооперація (друге видання). ц. 1 к.
3. Що таке товариська крамниця (друге видання). ц. 1 к.
4. Кооперація-дорога до кращого життя. ц. 1 к.
5. Дружність. ц. 1 к.
6. Згода буде, сварка руйнує. ц. 1 к.
7. Кооперація та освіта. ц. 1 к.
8. Парії в товариських крамницях. ц. 1 к.
9. Занеурійність до товариської крамниці. ц. 1 к.
10. Горька в товариських крамницях. ц. 1 к.
11. Книжка в товариських крамницях. ц. 1 к.
12. Що таке кооперація—30 коп. тисяча 4 рублі.

Книжки продаються по всіх Українських книгарнях. Хто випише з складу (г. Камінець-Пол. В. А. Социньського) має більшу знижку. 10-103-2

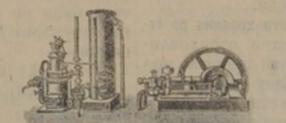
Велика Славянська Гостинниця "ПРАГА".

Київ, В-Володимирська, 36. Біля золотих воріт. 3-й дім од Прорізаню.

Гостинниця урештеновано наново по останньому слову будівничої техніки й поставлена по найновішим вимірним вимірам, що до комфорту. Гостинниця знаходиться в центрі города, на самому підвищеному місці поблизу всіх і-нституційних місць: Судебної Палати, Окружного Суду, Управління П.-З. з., Редакції "Ради", Української книгарні, Театрів і Хрещатика; поруч з трамвайним вузлом Зразкова чистота, порядок і тишина. Ч. дрова кушня домашнього типу, до страви готуються тільки з кращих і безогонних свіжих продуктів. Ціни не дорогі; кімната з електричним освітленням, отопленням, білизною і т. д. од 1 р. 25 коп. до 2 р. 50 коп., покої, які складаються з салону, спальні й передньої од 2 р. 50 коп. до 5 руб. Російська білизна, 10 нових білизардів. Телефон № 5-78.

Власник І. М. МЕНЦЕЛЬ.

НАФТОВІ ДВИГУНИ "ДОНЬКАРЛОСЬ" і поземні А. В. С.

Найекономніші і більш надійні в роботі. І парити 1/2 фунта нафти на силу в годину. Газогенераторні двигуни "ВЕНЦЬ И КО".

ЛОКОМОБИЛІ

з пасажирним й перегрітим паром. Двигуни од 8 до 60 сил мають завжди на складі. Будадя простих і складових. Обрахунок й проекти по першому замовленню. Розстрочка плати. Київ, Мико айська, № 12, тел. 30—30. 10-145-1

Всім нашим передплатникам, навіть тим, що передплатять газету на місяць воім може бути за доплату 6 карб. (в пере-сылкою) Словарь Української мови. Зібраний редакцією журн. "Кіевская Старина" і виданий під редакцією і з доповненнями Е. ГРИЧЕННА. В 4 х великих томах. В книгарнях продається він по 8 карб. без пересилки. Словник цей одержав премію ім. Костомарова від Російської Академії Наук.